

EERSTE HULP BIJ

JE EERSTE ATELIER
ALS GASTDOCENT

TAJO

"Het is heel om samen met de educo iets uit te werken wat bij jou past! Samen kwamen we echt tot een leuk resultaat."

TIPS BIJ... De voorbereiding van je atelier

De educatief coördinator denkt samen met jou een haalbaar atelier uit. Samen bespreken jullie wat er moet gebeuren ter voorbereiding van je atelier. Dat kan gaan van materiaal verzamelen tot spelconcepten verder uitwerken.

Bij de voorbereiding van je atelier hou je best volgende zaken in je achterhoofd:

Je atelier duurt 30 minuten. Dat wil zeggen dat je atelier niet ingewikkeld hoeft te zijn en dat je je uitleg zo kort mogelijk kan houden zodat de jongeren snel aan de slag kunnen met het atelier.

De jongeren zijn 10 tot 13 jaar. Probeer je uitleg aan te passen en te vereenvoudigen naar deze leeftijdsgroep zodat iedereen alles begrijpt. Verder is hun aandachtspanne is redelijk kort wanneer iemand spreekt. Hou je uitleg kort of probeer hen op een interactieve manier te betrekken in je verhaal.

We geven doe-ateliers. Het is de bedoeling dat de jongeren een idee krijgen van je beroep of passie door zelf een aspect ervan te proberen. Het is dus niet de bedoeling dat ze een presentatie van je krijgen. In de plaats daarvan probeer je hen zelf iets te laten doen, maken, ervaren... Hierbij kunnen de educatief coördinatoren je zeker helpen.

Bepaal een "aha-moment". Jongeren onthouden vaak één kernboodschap, niet tien. Bepaal daarom op voorhand één of enkele doelen die je wil bereiken tegen het einde van het atelier.

Bouw flexibiliteit in. Er kan altijd een jongere in je groepje zitten die minder geïnteresseerd is, sneller klaar is of net niet goed kan stilzitten... Probeer al eens na te denken of je geen ander taakje of voorbereiding kan geven zodat deze jongere de rest van de groep niet afleidt.

TIPS BIJ... De voorstelling bij aanvang

Hou je voorstelling kort. Bij een monoloog van meer dan drie minuten verliezen jongeren al snel hun aandacht. Hou er ook rekening mee dat de jongeren oprecht geïnteresseerd zijn in jou **als persoon** en niet alleen in jou **als vakexpert** waardoor persoonlijke vragen over je leeftijd of afkomst ook aan bod kunnen komen.

Tijdens een eerste TAJO-dag rond een bepaald thema stellen we het vakdomein altijd voor. Hierin heb je een belangrijke taak als vakexpert.

Stel veel vragen en **stimuleer** jongeren om ook vragen aan jou te stellen. Hun vragen en antwoorden geven je inzicht in hun belevingswereld en interesses, zodat je je verhaal daarop kunt aanpassen met voorbeelden, metaforen of anekdotes.

Vragen die later in jouw verhaal aan bod komen, kan je **in de wacht zetten**: "Doe de vingers maar naar beneden, ik maak eerst mijn verhaal af en kom dan terug bij je vraag".

Mogelijke vragen die je kunnen inspireren

Wie ben je?
 Wat wilde je worden toen jij jong was en waarom?
 Hoe was jij als jongere op tienjarige leeftijd?
 Wat vonden jouw ouders van jouw plannen?
 Waar was jij als kind goed in?
 Wanneer wist jij dat jij XXX wilde worden?
 Ben je blij met jouw keuze/beroep?
 Wat is jouw beroep?
 Hoe ziet jouw werkdag eruit?
 Wat vind jij het leukste aan jouw beroep?
 Wat is er moeilijk aan jouw beroep?
 Wat is het vreemdste dat je ooit hebt meegemaakt in jouw beroep?
 Wat is de beste/slechtste herinnering uit je loopbaan?
 Waarom zou je het nu anders of op dezelfde manier aanpakken?

Neem eventueel een voorwerp mee dat je kan gebruiken bij je voorstelling!

"De start van een zaterdag is met de voorstellingsronde zo een warm en fijn moment om elkaar te leren kennen."

TAJO

"Tijdens die ateliers leerde ik zelf op zoveel vlakken van de jongeren bij. De spiegel die ze mij onbewust hebben voorgehouden, draag ik nog een tijdje mee!"

TIPS BIJ... Je atelier begeleiden

Het atelier is het onderdeel van een TAJO-dag waarbij je een zeer belangrijke rol speelt. De jongeren komen in kleine groepjes bij je langs en werken vervolgens een tijdje interactief met je samen rond jouw beroep/passie. Jouw atelier geef je zo vier keer, telkens aan andere groepjes van 5 à 8 jongeren.

Een motiverende start

Je stelt jezelf (nogmaals) kort **voor** aan de jongeren. Je vertelt bv. hoe je iets zelf vroeger vond. Jongeren zijn hier vaak heel nieuwsgierig naar! Dit verlaagt de drempel tussen jou en de jongeren waardoor zij actiever zullen deelnemen. Noem hen ook bij hun **naam** als je hen aanspreekt.

Begin verder **niet met een lange monoloog** als introductie van jouw atelier. Vertel liever heel kort, enthousiast en gestructureerd wat de jongeren tijdens jouw atelier zullen leren opdat ze weten wat hen te wachten staat.

Wees de moderator

Stimuleer de jongeren om **zelf na te denken** of om hun handen uit de mouwen te steken. Eenrichtingsverkeer werkt niet. Stimuleer de jongeren om hun mening te formuleren en deze te onderbouwen met argumenten. **Coach** de jongeren om het tijdens een debat te hebben over het 'waarom' en de maatschappelijke relevantie van hun argumenten. **Daag de jongeren uit** door vragen te stellen die hen doen nadenken ("wat als...?", "wat zou er gebeuren als...", "wat denken jullie hiervan...").

Structuur geven helpt altijd

Geef de jongeren **duidelijke opdrachten** (met een tijdsaanduiding). Verdeel taken onder de jongeren: jij schrijft, jij leest voor, jij vertelt het aan de klas, enz. Probeer op die manier alle jongeren ergens verantwoordelijk voor te maken. Geef een drukke, dominante, aanwezige jongere één duidelijke taak. Daardoor zal hij/zij beter meedoen met het atelier.

Jongeren die vragen blijven stellen terwijl de meeste andere leerlingen het al hebben begrepen, kan je koppelen aan een jongere die goed (en geduldig) kan uitleggen, zodat de rest van het groepje kan doorwerken. **Stille jongeren** vragen net zo goed om aandacht en hulp. Probeer niet alleen aandacht te schenken aan extraverte aandachtvragers. Leer de jongeren naar elkaar te luisteren. Ze gaan automatisch door elkaar en op elkaar reageren. **Stimuleer** ze om elkaar te laten uitspreken.

Moedig de jongeren aan...

...om alle opdrachten mee te doen. Jongeren veinzen soms ongeïnteresseerdheid als zij iets niet durven of denken dat ze iets niet kunnen. **Vertrouwen en aanmoediging** zijn daarom voor alle jongeren belangrijk (niet alleen voor diegenen die al goed meedoen).

Maakt je groepje een presentatie tijdens je atelier?

- Leer de jongeren ook hoe ze het best voor een grote groep spreken (zoals luid en duidelijk spreken, gestructureerd een verhaal vertellen, actieve lichaamshouding aannemen...).
- Laat hen de presentatie enkele keren oefenen tijdens je atelier.
- Als er meerdere kandidaten zijn om te presenteren, dan duid je best pas op het einde van het atelier iemand aan. Dat kan degene zijn die het beste heeft meegedaan of werk met een lotingssysteem. Als je voor het einde iemand aanduidt, kan er onnodige discussie ontstaan die het atelier verstoort.

Gebruik humor en complimenteer...

...waar je kan, **beloon goed gedrag!** Jouw compliment is van onschatbare waarde voor de jongeren en hun motivatie. Zet jongeren die niet willen of kunnen samenwerken uit elkaar of ga er zelf tussen zitten. Zo stimuleer je iedereen om mee te doen met jouw atelier, zonder dat je je moet boos maken.

Verwijs geregeld naar de afspraken door gewenst gedrag te benoemen: **complimenteer** de jongeren steeds wanneer zij zich goed gedragen of iets moois hebben gemaakt. Andere jongeren zullen erdoor aangemoedigd worden om zich even goed te gedragen of even goed hun best te doen.

Spreek jongeren ook aan op ongewenst gedrag zodra je het ziet. Ga daarbij niet in discussie: jij hebt de leiding in jouw groepje. Geef jongeren met onwenselijk gedrag een rol. Als dat niet werkt, laat ze dan maar even vervelend doen: negeer hun "aanstellerij" en tracht jouw aandacht te concentreren op jongeren die wel meewerken. De **TAJO-coördinatoren** zullen je ondersteunen in het afkeuren van ongewenst gedrag. In principe nemen zij de lead ter zake, haal hen er dus gerust bij!

OMGAAN MET DE JONGEREN de TAJO-afspraken

Groepssamenstelling

Soms is het verschil in afkomst tussen de jongeren groot. We letten erop dat iedereen de aandacht en ondersteuning krijgt die hij of zij nodig heeft.

Verbinding met de samenleving

Normen, leefregels en beleefdheidsregels gelden ook voor jongeren uit een maatschappelijk kwetsbare context. Spreek de jongeren aan op hun verantwoordelijkheid en motiveer hen dit na te leven.

Contact houden na het atelier/de uitstap

Soms bouw je een band op met de jongere op een zaterdag of tijdens een uitstap. Misschien wil je wel contact houden achteraf. Dat kan uiteraard. Toch raden we je af om zomaar je gsm-nummer of adres door te geven. Houd hier ook rekening mee als je mensen toevoegt op Facebook. Doe je dit toch, maak dan zeker duidelijke afspraken.

Respect

Spreek niet óver de jongere, maar mét de jongere. Bespreek gevoelige zaken niet waar anderen bijzitten. Als je even je ei kwijt moet bij een medebegeleider, doe het dan niet waar anderen bijzijn.

Discretie

Je gaat discreet om met de informatie die je hebt ontvangen over de jongere.

Medicatie

De coördinator is verantwoordelijk voor het toedienen van medicatie. Als vrijwilliger mag je enkel medicatie geven wanneer de coördinator hier expliciet om vraagt en je dit ook zelf wil doen.

Waarden

Iedereen heeft een eigen geschiedenis en een eigen moreel aanvoelen. Er kan een spanningsveld ontstaan tussen je eigen waarden en die van een jongere. Als begeleider kun je jouw gewoontes, waarden en normen niet opdringen. Je kunt wel met de medebegeleiders spreken over waar je het moeilijk mee hebt. Probeer afspraken te maken waarbij iedereen zich goed voelt.

Je hebt een **voorbeeldfunctie**. Is er afgesproken dat niemand rookt tijdens de uitstappen, dan doe je dit ook niet. Komt er 's middags enkel water op tafel, dan drink je geen bier of cola.

COMMUNICATIE TIPS

- Kan een jongere zich moeilijker verstaanbaar maken? **Probeer aandachtig te luisteren**, ook al moet je het vijf keer opnieuw vragen. Zo laat je iemand voelen dat je hem/haar wil begrijpen. Ook wie niet gemakkelijk praat, heeft vaak heel wat te vertellen.
- Blijkt het voor iemand moeilijk om meervoudige opdrachten tot een goed einde te brengen? Deel ze dan in verschillende stappen in. **Geef opdrachten één voor één** aan de jongere.
- **Abstracte begrippen** als hoeveelheid, grootte, afstand... zijn soms moeilijk te begrijpen. Ook beeldspraak, metaforen of zegswijzen kunnen voor verwarring zorgen. Less is soms more: eenvoudige taal kan helpen, zonder dat het betuttelt.
- Spreek in een **eenvoudige taal met korte zinnen**, wél met een volwassen intonatie. Niet alle jongeren beheersen de taal even vlot. Als een jongere een woord niet begrijpt, probeer het dan uit te leggen. Als dat niet lukt, kan een vertaling van het woord naar het Frans of Engels helpen.
- Maak alles zo **concreet en praktisch** mogelijk. Wat je kunt zien, smaken, voelen, horen en ruiken, is veel gemakkelijker te begrijpen.
- Controleer of de jongere je **begrepen** heeft. Soms knikken jongeren 'ja', ook als ze het niet begrepen hebben. Ook sociale wenselijkheid speelt al eens mee. Dan probeert een jongere in te schatten welk antwoord je wil horen omdat hij/zij jouw goedkeuring belangrijk vindt.

BEDANKT VOOR JE ENGAGEMENT!

- Je bent fantastisch
- Vragen? Spreek je educatief coördinator aan!

Meer info en TAJ0-nieuws
op de website.

www.tajo.be | info@tajo.be | Gent - Kortrijk - Antwerpen